

РОБОТА ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА З ДІТЬМИ В УМОВАХ ТРАВМАТИЧНОЇ КРИЗИ

Будь-яка криза приховує в собі як приховані можливості, так і небезпеку. З одного боку, криза може стимулювати оволодіння новими стратегіями вирішення конфліктів, розвивати впевненість завдяки новим установкам, новим способам поведінки і стратегіям рішення. З іншого боку, реальними небезпеками кризи стають агресивні, непродумані дії, психічні захворювання, соматизація, відчай і замкнутість. Головне завдання психолога – дати можливість дитині знизити навантаження деструктивного впливу.

До завдань практичного психолога входить психологічний супровід і підтримка розвитку особистісних ресурсів дитини, психологічне консультування з подолання наслідків травмуючих ситуацій, розширення способів поведінки. Ці завдання практичний психолог вирішує в консультуванні, профілактичних бесідах, психокорекційній роботі.

Особливим методом психологічної допомоги при кризі є кризова інтервенція. Кризова інтервенція – це робота, спрямована на вираження сильних емоцій і інтенсивних почуттів, актуалізованих конкретною проблемою (ситуацією). Допомога при кризі сконцентрована на проблемі, а не на людині. Цим кризова інтервенція відрізняється від консультування або тривалої психотерапії.

Процедура кризової інтервенції включає в себе: негайне втручання з метою вивільнення сильних почуттів страху, збентеження і безнадії; перехід високої активності терапевта до психолога: важливо перейняти ведення і відповідальність; зосередження заходів лікування на первинному і вторинному конфлікті, при цьому важливе розуміння і розкриття взаємозв'язків між даною кризою і життєвою історією; залучення ресурсів оточення (насамперед сім'ї) та

інших джерел допомоги; консультацію лікаря і застосування психофармакології; залучення інших фахівців, помічників і соціальних інститутів; організація конкретної допомоги (фінансової, соціальної, педагогічної тощо).

З дітьми важливо вийти на рівень переживань і вияву почуттів. Полегшення настає через контакт, через наявність візаві. Тому корисним є будь-який засіб, який допомагає вступити в контакт і підтримати його. Відповідний контакт виводить дитину з її самотності. Діти та підлітки спочатку не в змозі говорити про кризу. Тільки коли завдяки діям психолога виникне контакт з дитиною і в неї зникає відчуття самотності, вона почне говорити.

У дитячій кризі психолог виконує функцію захисту та підтримки. Він повинен зібрати від оточення і від дитини стільки інформації, скільки можливо отримати, щоб відчувати, що криза означає для життя дитини, і забезпечити необхідний рівень підтримки.

Діти реагують на кризу формуванням симптому, що є особливим засобом дитини повідомити про страждання. Це може бути енурез, фобія, алергічна реакція і т.п. Як правило, симптом є захистом від загрозливого досвіду. Як тільки дитина буде відчувати захищеність і зможе говорити про кризу (травму), симптом буде не потрібний і відступить.

У роботі з сім'єю та оточенням слід дослідити питання: яка причина, через яку дитині необхідний захист, може стати менш загрозливою. Дитині психолог допомагає у вираженні того, що є, її почуття і потреби (у грі, за допомогою творчих матеріалів, лотка з піском тощо).

Практичний психолог має підтримувати зв'язок між невербальним рівнем переживання і його виявом у мові.

Література

1. Пятницкая, Е. В. Психология травматического стресса : учеб. пособие / Е.В. Пятницкая. – Балашов ; Николаев, 2007. – 140 с.
2. Малкина-Пых И. Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях / И.Г.Малкина-Пых. – М. : Эксмо, 2008. – 928 с.